

Maj 2004

Valg til Europa-Parlamentet

10.-13. juni 2004

Sjette direkte valg til Europa-Parlamentet

I perioden den 10.-13. juni 2004 afvikles der for sjette gang direkte valg til Europa-Parlamentet. Omkring 343.000.000 stemmeberettigede borgere i de nu 25 EU-lande skal i løbet af fire dage vælge i alt 732 medlemmer til Europa-Parlamentet. Selvom valget afvikles på forskellige dage i EU-landene, må ingen af landene offentliggøre resultaterne fra deres valg før søndag den 13. juni kl. 22.00, hvor de sidste valgsteder lukker.

I Danmark afvikles valget søndag den 13. juni 2004, og de omkring 4.000.000 stemmeberettigede danskere skal vælge 14 politikere til Europa-Parlamentet. Tidligere havde Danmark 16 medlemmer, men med optagelsen af de ti nye medlemslande 1. maj 2004, er der ændret på fordelingen af medlemmer i Europa-Parlamentet for at give plads til medlemmer fra de nye medlemslande.

Valg til Europa-Parlamentet finder sted hvert 5. år, og medlemmerne vælges denne gang for perioden 2004-2009.

EP-valgdatoer i EU-landene

Torsdag den 10. juni 2004	<ul style="list-style-type: none">• Storbritannien• Nederlandene	
Fredag den 11. juni 2004	<ul style="list-style-type: none">• Irland• Den Tjekkiske Republik (valget afvikles her over to dage den 11.+12.)	
Lørdag den 12. juni 2004	<ul style="list-style-type: none">• Grækenland• Letland• Den Tjekkiske Republik (valget afvikles her over to dage den 11.+12.)• Malta• Italien (valget afvikles her over to dage den 12.+13.)	
Søndag den 13. juni 2004	<ul style="list-style-type: none">• Danmark• Tyskland• Frankrig• Italien (valget afvikles her over to dage den 12.+13.)• Spanien• Belgien• Portugal• Sverige• Østrig	<ul style="list-style-type: none">• Finland• Luxembourg• Estland• Ungarn• Litauen• Slovakiet• Slovenien• Cypern• Polen

Antal medlemmer af Europa-Parlamentet

(de nye medlemslande pr. 1. maj 2004 står med kursiv, og tallene i parentes er de »gamle« EU-landes nuværende antal medlemmer)

Medlemmer af Europa-Parlamentet	Valgperioden 2004-2009
Tyskland	99 (99)
Storbritannien	78 (87)
Frankrig	78 (87)
Italien	78 (87)
Spanien	54 (64)
<i>Polen</i>	54
Nederlandene	27 (31)
Grækenland	24 (25)
Belgien	24 (25)
Portugal	24 (25)
<i>Ungarn</i>	24
<i>Den Tjekkiske Republik</i>	24
Sverige	19 (22)
Østrig	18 (21)
<i>Slovakiet</i>	14
Danmark	14 (16)
Finland	14 (16)
Irland	13 (15)
<i>Litauen</i>	13
<i>Letland</i>	9
<i>Slovenien</i>	7
<i>Estland</i>	6
<i>Cypern</i>	6
Luxembourg	6 (6)
<i>Malta</i>	5

Valgdeltagelse ved tidligere valg til Europa-Parlamentet

	Danmark	EU-gennemsnit
1979	47,8 %	63,0 %
1984	52,4 %	61,0 %
1989	46,2 %	58,5 %
1994	52,9 %	56,8 %
1999	50,5 %	49,6 %

De politiske grupperinger i Europa-Parlamentet

Selv om medlemmerne af Europa-Parlamentet vælges nationalt, er det ikke nationalt tilhørsforhold, som er afgørende for, hvordan medlemmerne organiserer sig i Europa-Parlamentet. Det afgørende er det enkelte medlems politiske tilhørsforhold.

Gruppedannelserne indledes på Europa-Parlamentets første samling efter hvert valg. Ifølge Europa-Parlamentets forretningsorden vil det efter dette valg kræve minimum 16 medlemmer fra 5 forskellige EU-lande at danne en selvstændig gruppe.

Der er i dag 7 politiske grupper i Europa-Parlamentet samt et antal løsgængere. Mere end 100 nationale politiske partier er repræsenteret blandt de 7 politiske grupper. Grupperne ledes af en formand, næstformand samt en bestyrelse. Sammen med formanden for Europa-Parlamentet udgør gruppeformændene »formandskonferencen«, som bl.a. har det overordnede ansvar for at fastlægge Europa-Parlamentets dagsordener.

De syv politiske grupperinger har nogle - for mange - uforståelige forkortelser. Nedenfor ses en kort forklaring på disse:

Europa-Parlamentets politiske grupperinger		
Forkortelse	Fulde navn	Dansk repræsentation pr. maj 2004
PPE-DE	Gruppen for Det Europæiske Folkeparti (Kristelige Demokrater) og De Europæiske Demokrater	Det Konservative Folkeparti
PSE	De Europæiske Socialdemokraters Gruppe	Socialdemokraterne
ELDR	Det Europæiske Liberale og Demokratiske Partis Gruppe	Venstre og Det Radikale Venstre
V/ALE	Gruppen De Grønne/Den Europæiske Frie Alliance	-
GUE/NGL	Den Europæiske Venstrefløjs Fællesgruppe/Nordiske Grønne Venstre	SF, Folkebevægelsen mod EU, Den Fri Socialdemokrat (Freddy Blak)
UEN	Gruppen Union for Nationernes Europa	Dansk Folkeparti
EDD	Gruppen for Demokratiernes og Mangfoldighedens Europa	JuniBevægelsen

Man kan se, hvordan medlemmerne har fordelt sig på de politiske grupper på Europa-Parlamentets hjemmeside: www.europarl.eu.int

Om Europa-Parlamentets opgaver

Europa-Parlamentet har udviklet sig en hel del både med hensyn til form og indflydelse siden den spæde start i 1952. Tilbage i 1952 blev Europa-Parlamentet kaldt »Forsamlingen« og havde kun medlemmer, der samtidig var medlemmer af de nationale parlamenter. Dengang var der kun tale om en demokratisk forsamling med en rådgivende funktion. I dag indtager Europa-Parlamentet en central rolle som aktør i EU's lovgivningsproces, i vedtagelsen af EU's budget og som udøver af demokratisk kontrol.

Af milepæle i Europa-Parlamentets udvikling kan nævnes, da det i 1975 fik indflydelse på Rådets budgetforslag. Endnu et vigtigt skridt mod indflydelse blev taget i 1986, hvor Europa-Parlamentet med vedtagelsen af Den Europæiske Fælles Akt kom til at deltage i den almindelige lovgivning via den procedure, som kaldes for samarbejdsproceduren. Denne procedure blev især anvendt i forbindelse med lovgivning vedrørende det indre marked. En anden vigtig ændring var, at det blev indført, at Europa-Parlamentet skal godkende tiltrædelsesaftaler med nye medlemslande, hvilket betyder, at Europa-Parlamentet også i dag skal godkende de aftaler, som Rådet indgår med nye medlemslande om optagelse i EU.

Den hidtil mest afgørende udvidelse af Europa-Parlamentets indflydelse fandt sted, da Maastricht-traktaten trådte i kraft den 1. november 1993. Med Maastricht-traktaten blev Europa-Parlamentet medlovgiver på lige fod med Rådet på en række politikområder. Den afgørende procedure, som giver Europa-Parlamentet den store indflydelse, er proceduren for fælles beslutningstagning. Som navnet antyder, er det centrale i proceduren, at der ikke kan vedtages en EU-retsakt uden, at Rådet og Europa-Parlamentet er enige om at vedtage retsakten (Læs mere i EU Fakta nr. 14).

Det ligger yderligere i kortene, at Europa-Parlamentet også i fremtiden vil få styrket sin position. Med EU-Konventets udkast til forfatningstraktat, som danner udgangspunkt for stats- og regeringschefernes forhandlinger om en ny forfatningstraktat lægges der op til, at Europa-Parlamentet inddrages i EU's lovgivningsproces i endnu større omfang. EU-Konventet foreslår blandt andet, at hovedreglen skal være, at Rådet og Europa-Parlamentet vedtager lovgivningen i fællesskab.

Europa-Parlamentets mødesal i Strasbourg

Valgret

Alle personer, der er statsborgere i et EU-land, har som udgangspunkt ret til at stemme til Europa-Parlamentet. For at stemme i Danmark skal man være 18 år på valgdagen, have dansk indfødsret og fast bopæl i Danmark eller i et andet EU-land. Statsborgere fra andre EU-lande, der er 18 år og har fast bopæl i Danmark, har også ret til at stemme i Danmark. Det er dog kun muligt at stemme én gang i ét land uanset, hvor man bor. Personer, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne, har dog ikke valgret.

Generelt gælder det, at man, for at kunne udøve sin valgret, skal være optaget på valglisten. Valglisten er en liste over stemmeberettigede personer til et valg.

Valgbarhed

Som udgangspunkt har enhver, der har stemmeret, også ret til at stille op til Europa-Parlamentet. Det er dog ikke muligt at stille op som løsgænger. For at stille op skal man være opstillet på en kandidatliste for et parti eller danne sit eget parti. Partier eller politiske bevægelser, der i forvejen er repræsenteret i Folketinget eller i Europa-Parlamentet 6 uger inden valget, er automatisk berettiget til at genopstille. Nye partier eller bevægelser, som ønsker at stille op, skal senest 8 uger inden valget have indsamlet underskrifter fra et antal personer, der svarer til 2 % af de vælgere, som stemte ved seneste folketingsvalg. Det er p.t. 68.994 underskrifter.

Ingen dobbeltmandater

Det er ikke muligt for et medlem af Europa-Parlamentet at være medlem af et nationalt parlament i samme periode. I sin oprindelige form bestod Europa-Parlamentet, som nævnt, af en forsamling af politikere, der samtidig var medlemmer af de nationale parlamenter, og op gennem tiden har det været almindeligt, at europaparlamentarikerne har haft dobbeltmandater. Europa-Parlamentets opgaver har efterhånden udviklet sig og fået et sådan omfang, at det anses for vanskeligt at udøve et dobbeltmandat. Med virkning fra dette europa-parlamentetsvalg er det derfor ikke længere tilladt, at medlemmer af Europa-Parlamentet samtidig er medlemmer af et nationalt parlament.

Europa-parlamentsmedlemmerne kan heller ikke være medlem af en regering eller af de øvrige EU-institutioner - f. eks. Kommissionen.

788 medlemmer i en overgangsperiode

I en overgangsperiode fra den 1. maj 2004 frem til valget den 13. juni 2004 vil der være 788 medlemmer af Europa-Parlamentet og ikke 732. Dette skyldes, at man i den periode har valgt at lade de gamle EU-lande beholde deres nuværende antal medlemmer, mens de nye EU-lande får det antal medlemmer, som de også er berettigede til efter 13. juni.

Kandidaterne

Ved valg til Europa-Parlamentet er hvert enkelt EU-land én stor valgkreds. Det betyder, at uanset hvor man bor i Danmark, så er det de samme kandidater, man kan stemme på. Selve afstemningen og optællingen af stemmer afvikles dog på samme måde som ved folketingsvalg.

Valgforbund

I forbindelse med dette valg til Europa-Parlamentet er der indgået fire valgforbund:

1. Folkebevægelsen mod EU og JuniBevægelsen
2. Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne
3. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti
4. De Konservative og Venstre

Et valgforbund er et samarbejde mellem forskellige kandidatlistor og partier ved forholdstalsvalg. Valgforbund indgås med henblik på at øge det samlede mandattal og betyder, at hvis et parti ikke opnår stemmer nok til selv at få et mandat, går dets stemmer til det andet parti. I praksis kan det have den betydning, at et kryds ved f.eks. Kristendemokraterne i princippet kan gå til De Radikale eller omvendt.

DE OPSTILLINGSBERETTIGEDE PARTIER OG BEVÆGELSER

• Det Konservative Folkeparti

Nyhavn 4, Postboks 1515, 1020 København K

Tlf: 33 13 41 40 Fax: 33 93 37 73

E-mail: info@konservative.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.konservative.dk

Kandidater: Det Konservative Folkeparti

1. Gitte Seeberg	7. Lis Randa	13. Jørn Hansen
2. Christian Rovsing	8. Anders Stenild	14. Ann-Kathrine Karoff
3. Søren Møller	9. Eva Møller	15. Klaus Rehkopff
4. Kent Kirt	10. Regitze A. Schrøder	16. Andreas Boisen
5. Kristian Kolind	11. Daniel Gottrup Nielsen	17. Steen A. Stephansen
6. Anne-Louise Eppler	12. Susanne Olufsen	18. Marina Willems

• JuniBevægelsen

Kronprinsensgade 2, 1114 København K

Tlf: 33 93 00 46 Fax: 33 93 30 67

E-mail: jb@junibevaegelsen.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.junibevaegelsen.dk

Kandidater: Junibeveægelsen

1. Jens-Peter Bonde	8. Charlotte Walkusch	15. Finn Teilmann
2. Hanne Dahl	9. Pelle Christy Geertsen	16. Iben Søndergård
3. Bent Hindrup Andersen	10. Anette Storgaard	17. Hans-Tyge B.T.T.Haarløv
4. Trine Mach	11. Allan Andersen	18. Inger-Marie Beck Tryde Haarløv
5. Finn Andersen	12. Lissie Thording	19. Bo Steffensen-Thomasen
6. Sonia Dahlgaard	13. Bjarke Lyster	
7. Helge Bjerre	14. Ebba Bigler	

• Det Radikale Venstre

Christiansborg, 1240 København K.

Tlf: 33 37 47 47 Fax: 33 13 72 51

E-mail: radikale@radikale.dk

Yderligere information om kandidater og politik www.driv.dk

Kandidater: Det Radikale Venstre

1. Anders Samuelsen	7. Bjarke Larsen	13. Thorben Lundø
2. Camilla Hersom	8. Hanne Roed	14. Kristian Kirk Mailand
3. Johannes Lebech	9. Per Kleis Bønnelycke	15. Gunner Nielsen
4. Simon Emil Ammitzbøl	10. Stefan Seidler	16. Peter Sørensen
5. Tomas Bech Madsen	11. Keld Kollerup Kvist	
6. Adam Lebech	12. Per Fibæk Laursen	

• Socialdemokraterne

Danasvej 7, 1910 Frederiksberg C.

Tlf: 35 39 15 22 Fax: 35 39 40 30

E-mail: socialdemokratiet@net.dialog.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.eu-valget.dk

Kandidater: Socialdemokraterne

1. Poul Nyrup Rasmussen	7. Mads Panny	13. Einar Lydych
2. Henrik Dam Kristensen	8. Ole Christensen	14. Benny Hestbech
3. Britta Thomsen	9. Bo M. Rasmussen	15. Kaj Johansen
4. Christel Schaldemose	10. Anna Haaland Hansen	16. Henning A. Jensen
5. Dan Jørgensen	11. Anders Kronborg	
6. Steen Nielsen	12. Henning Jensen	

• Dansk Folkeparti

Christiansborg, 1240 København K.

Tlf: 33 37 51 99 Fax: 33 37 51 91

E-mail: df@ft.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.danskfolkeparti.dk

Kandidater: Dansk Folkeparti

1. Mogens Camre	5. Carl Christian Ebbesen	9. Mia Falkenberg
2. Ulla Dahlerup	6. Rikke Karlsson	10. Hans Kristian Skibby
3. Kenneth Kristensen	7. Anna Rosbach	11. Søren E. Christensen
4. Morten Messerschmidt	8. Lene Camre	12. Thomas Suenson

• Folkebevægelsen mod EU

Sigurdgade 39 A, 2200 København N

Tlf: 35 82 18 00 Fax: 35 82 18 06

E-mail: folkebevaegelsen@folkebevaegelsen.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.folkebevaegelsen.dk

Kandidater: Folkebevægelsen mod EU

1. Ole Krarup	8. Thorkil Sohn	15. Jan Møgelbjerg
2. Ditte Staun	9. Søren Søndergaard	16. Kit Aastrup
3. Karina Rohr Sørensen	10. Rina Ronja Kari	17. Preben Kristensen
4. Majbrit Berlau	11. Christian Thygesen	18. Jan Høgføldt
5. Affra I. Khallash	12. Anne Bundsgaard	19. Gustav Sieg Sørensen
6. Niels Eriksen	13. Kirsten Annette Christensen	20. Holger Nielsen Garner
7. Kirsten Normann Andersen	14. Tue Sylvest	

• Kristendemokraterne

Allégade 24 A, 1., 2000 Frederiksberg

Tlf: 33 27 78 10 Fax: 33 21 31 16

E-mail: kd@kd.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.kd.dk

Kandidater: Kristendemokraterne

1. Jakob From Høeg	6. Filip Hove Kristensen	11. Jakob Norgaard Mortensen
2. Tove Videbæk	7. Anne Margrethe Roesen	12. Jan Dittrich Olesen
3. Henrik Pedersen	8. Henning Bech-Larsen	13. Lisette Storm Jakobsen
4. Jonas Norgaard Mortensen	9. Bjarne Hartung Kirkegaard	14. Hans Stengaard Jessen
5. Ingrid Feldbæk Wredstrøm	10. Søren Harslund	

• Socialistisk Folkeparti (SF)

Christiansborg, 1240, København K.

Tlf: 33 12 70 11 Fax: 33 32 72 48

E-mail: sf@sf.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.sf.dk

Kandidater: SF

1. Margrete Auken	7. Masoum Moradi	13. Gert Ringgaard
2. Pernille Frahm	8. Kristen Touborg	14. Claus Larsen
3. Rachid El Mousti	9. Lene Garsdal	15. Peter Hammer
4. Sanne Scroll	10. Ole Riisgaard	16. Mikael Hertig
5. Jane Sørensen	11. Marwan Zobi	17. Michael Bo Kristensen
6. Bente Nielsen	12. Poul Henrik Hedeboe	18. Jørn Kirkegaard Jensen

• Venstre

Søllerødvej 30, 2840 Holte

Tlf: 45 80 22 33 Fax: 45 80 38 30

E-mail: venstre@venstre.dk

Yderligere information om kandidater og politik på www.venstre.dk

Kandidater: Venstre

1. Karin Riis-Jørgensen	4. Ole B. Sørensen	7. Lone Yalcinkaya
2. Anne E. Jensen	5. Karsten Madsen	8. Claus Sømod
3. Niels Busk	6. Ellen Trane Nørby	9. Mogens Vad

- Enhedslisten - De Rød-Grønne er opstillingsberettiget, men opstiller ikke en selvstændig kandidatliste til valget, og der kan derfor ikke stemmes på dette parti.

Hvis du vil vide mere:

EU-Oplysningens temaside om valget til Europa-Parlamentet:

<http://www.euo.dk/fakta/institutioner/parlamentet/valg2004/>

Europa-Parlamentets officielle valgetsted:

<http://www.elections2004.eu.int/>

